

تحليل قصص قرآن

زهرا بشری

زمستان ۱۳۹۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۳	فصل اول - آدم (ع)
۱۳	آفرینش آدم
۱۹	هدف از آفرینش آدم:
۲۳	مراحل آفرینش آدم:
۲۴	خلافت الهی:
۲۹	آیا خلافت، ویژه حضرت آدم است؟
۳۱	اعتراض ملائکه در زمینه خلقت موجودی خونریز و تبه‌کار
۳۲	بهشت آدم (ع):
۳۳	فریب شیطان:
۳۵	هبوط و تکثیر نسل
۳۶	هابیل و قابیل
۳۸	معنای عصیان و خطیئه آدم
۴۰	طرح یک شبهه
۴۲	نتیجه گیری:
۴۵	فصل دوم - ابراهیم خلیل (ع)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴۶	امامت یا آخرین سیر تکاملی ابراهیم
۴۸	طرح دو سؤال:
۵۷	فصل سوّم - نوح (ع):
۵۹	ساکنان کشتی نوح
۶۰	طوفان نوح (ع)
۶۵	فصل چهارم - هود (ع):
۶۸	عامل نابودی قوم عاد
۶۹	مشخصات طوفان عاد
۷۱	فصل پنجم - صالح (ع):
۷۴	ناقه صالح (ع)
۷۶	عذاب قوم ثمود
۷۹	فصل ششم - اصحاب کهف:
۸۱	خصوصیات غار و خفتگانش
۸۳	تعداد اصحاب کهف
۸۴	فوائد ماجرا:
۸۷	فصل هفتم - ذوالقرنین:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸۷	وجه تسمیه:
۸۸	خصائص ذوالقرنین در قرآن:
۸۸	ذوالقرنین که بود؟
۹۲	سدّ ذوالقرنین:
۹۲	نکات آموزنده داستان:
۹۵	فصل هشتم - موسی (ع)
۹۵	دورانیهای پنجگانه زندگی موسی (ع)
۹۶	مبارزات و معجزات موسی (ع)
۹۸	نکات جالب در سوره نازعات
۱۰۰	درسهای آموزنده در دوران دوم زندگی موسی (ع)
۱۰۱	پاسخ به چند سؤال در مورد ازدواج موسی با دختر شعیب:
۱۰۲	مأموریت با یک ندا
۱۰۳	طرح یک سؤال
۱۰۵	وعده سی روز و چهل روز
۱۰۶	فلسفه بریدن سر گاو
۱۰۷	جلوه خدا

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰۸	مسافرت دریائی حضرت موسی با عبد صالح
۱۰۹	نسیان حضرت موسی(ع)
۱۱۰	مرد عالم که بود؟
۱۱۱	قتل نوجوان و سوراخ کردن کشتی
۱۱۴	آیا نسیان برای پیامبران ممکن است؟
۱۱۴	یک نکته مهم:
۱۱۷	فصل نهم - یوسف صدیق(ع):
۱۱۷	رؤیای یوسف(ع)
۱۱۹	برخی نکات نهفته در آیات سورة یوسف(ع)
۱۲۳	فصل دهم - عیسی (ع)
۱۲۴	تکلم در گاهواره:
۱۲۵	تعبیرات قرآن کریم در مورد عیسی(ع):
۱۲۶	معجزات عیسی مسیح(ع)
۱۲۸	حواریون
۱۲۸	نزول مائده بر حواریون
۱۳۰	آئین مسیح و رهبانیت

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳۱	روح القدس
۱۳۳	تثلیث
۱۳۵	دلایل مسیحیان بر الوهیت مسیح

tnbook.ir

فصل اول - آدم(ع)

آفرینش آدم

۱- آیا آدم مستقیماً از خاک آفریده شد؟

۲- یا ممکن است بین خاک و حضرت آدم انواع دیگری از موجودات واسطه بودند و چون خلقت آنها نیز منتهی به خاک می‌شده لذا گفته شده آدم از خاک آفریده شده؟ یعنی:

خاک ← موجودی تک یاخته ← حیوانی کامل مثل میمون ← نیمه انسان ← انسان نئاندرتال که تنها راست قامت بوده اما عقل نداشته ← حضرت آدم.

در برخی آیات قرآنی هست که احتمال دوم را دفع می‌کند:

۱- آل عمران/۵۹: نصاریٰ نجران در مسجد مدینه با پیامبر(ص) بحث کردند. شما فرزندی که هستید؟ عبدالله.

موسیٰ فرزند کیست؟ عمران

عیسیٰ پسر کیست؟ آیه نازل شد.

«انّ مثل عیسی که کمثل آدم خلقه من تراب ثمّ قال له کن فیکون»

تفسیر نورالثقلین ج ۱ ص ۳۴۷ ح ۱۵۷

یهودیان عیسی را فرزند نامشروع و مسیحیان او را پسر خدا می دانستند و آیه این شبهه را دفع کرد. اگر احتمال دوم صحیح بود نصارای نجران می توانستند بگویند حضرت آدم از نطفه حیوانی بوجود آمده، در حالی که چنین ادعایی موجود نیست.

توهم ۱- این آیه ثابت می کند آدم از نسل موجود دیگری است زیرا عیسی به آدم تشبیه شده و عیسی مادر داشته پس آدم نیز دست کم باید مادری داشته باشد.

دفع توهم: ۱- این توهم سرنا را از سرگشاد زدن است، آیه عیسی را به آدم تشبیه کرده نه آدم را به عیسی و باید دید وجه شبه چیست؟ وجه شبه پدر نداشتن عیسی است نه خصوصیات حضرت آدم.

۲- سجده ۷/ و ۸: ...وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ .

در این آیه به صراحت بین آفرینش آدم و انسان های دیگر تفضیل قائل شده، در غیر این صورت تفضیل وجهی نداشت.

توهم ۲- قرآن تصریح ندارد که آدم، ابوالبشر است بلکه این لقب از اسرائیلیات است، و می‌گوید آدم بر همه انسان‌ها برتری دارد و از میان آنها انتخاب شده پس باید انسان‌های دیگری بوده باشند و حتی در قرآن آیاتی دال بر وجود انسان‌هایی قبل از آدم موجود است مثل آل عمران ۳۳/:

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

اولاً: کلمه اصطفاء به معنای اختیار ممتاز از میان اشیاء مشابه است (جدا کردن عسل و موم قاطی شده)

ثانیاً: عطف نوح و ابراهیم و... دال بر این که گزینش آدم هم مانند آنان بوده یعنی از میان همگنان و انسان‌های معاصرش، پس آدم، ابوالبشر نیست.

پاسخ توهم: ۱- قرآن، خود، آدم را ابوالبشر می‌داند:

«یا بنی آدم لا یفتننکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة».

و اما در مورد اسرائیلیات، آیا هر روایتی اگر مورد پسندمان نشد از اسرائیلیات است؟!۹

اولاً: پس از تصریح قرآن و تعبیر روشن (ابویکم) چه نیازی به روایات است؟

ثانیاً: روایات معتبری به این مضمون داریم که را ویانش در مظانّ غیراسلامی بودن و یا یهودیت نیست.

ثالثاً: اگر هم باشد وقتی مطابق و موافق قرآن است چه اشکالی دارد؟
و این که قبل از آدم، انسان‌های دیگری بوده‌اند یا نه، مطلبی است که در قرآن ذکر نشده است.

۲- در مورد «اصطفاء» آیا منظور قرآن این است که تکویناً آدم را برگزیدیم و یا اینکه مقامی به او دادیم و او را بر انسان‌های دیگر برگزیدیم؟ قرآن می‌فرماید: «علی العالمین» نه «من العالمین» یعنی برتری دادن، پس گزینش تکوینی از میان همگنان در بین نیست. خدایی که محیط بر همه زمان‌ها و مکان‌هاست می‌فرماید که انسانی را بر همه انسان‌هایی که از پس او می‌آیند ترجیح دادم و اگر هم لازم است انسان - هایی در آن زمان بوده باشند می‌توانند فرزندان خود او باشند.

۳- در مورد تساوی بین معطوف‌ها: اولاً اگر یک جهت مشترک بین چند نفر وجود داشته باشد به معنای اشتراک در همه خصوصیات نیست، ثانیاً در مورد آنان نیز ممکن است برتری بر آیندگان منظور باشد.

پس آیه دلالتی ندارد بر اینکه آدم از نسل انسان‌های دیگر بوجود آمده بلکه آیاتی وجود دارد که می‌فرماید همه انسان‌های مخاطب قرآن بالفعل و بالقوه از نسل حضرت آدم و هسمر اویند. (نساء/ ۱- حجات/ ۱۳)

توهم ۳- در مورد بعضی آیات که همه انسان‌ها از نطفه آفریده شده‌اند می‌گویند: پس آدم نیز باید از نطفه آفریده شده باشد و الا با اطلاق و عموم آیات سازگار نیست. مانند خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ (نحل/ ۴) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (علق/ ۲) إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ (انسان/ ۲)

و بعضی گویند که «نطفه» نکره است و نکره دلالت بر عموم می‌کند. پاسخ توهم: بر فرض که آیه عموم داشته باشد، در قرآن صدها آیه عام و مطلق وجود دارد که با آیات دیگر تخصیص یافته (ما مِنْ عامٍ الاَّ و قدْخُصَّ) و می‌توان گفت اصولاً عموم و اطلاقی در بین نیست تا نیازی به تخصیص داشته باشد بلکه در این مقام همان قضیه مهمله است (قضیه‌ای که موضوع آن افرادند ولی کمیّت افراد تصریح نشده: انَّ الانسانَ لَفی

خسر) و اینگونه آیات لزومی ندارد که یک قاعده کلی بدون استثنا باشد و یا حتی نظر به عموم داشته باشد.

توهم ۴- از آیه «وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

اعراف/۱۱» معلوم می شود که قبل از آدم کسانی بوده اند که مخاطب قرار گرفته اند زیرا (ثم) بر تراخی دلالت دارد.

پاسخ توهم: ۱ آیه هیچ دلالتی ندارد بر اینکه اگر هم انسان هایی باشند، آدم از آنها آفریده شده باشد.

۲- ثم همه جا برای تراخی زمانی نیست. در سوره بلد می فرماید:

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ، فَكُ رَقَبَةً، أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ، يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ، أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ، ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ...

آیا این آیه دلالت دارد بر اینکه بخاطر وجود (ثم) ایمان باید مؤخر باشد؟ در اینجا (ثم) دلالت بر تراخی در بیان دارد نه وقوع فعل. (در فارسی می گوئیم علاوه بر)

۳- اگر (ثم) دلالت بر تراخی زمانی داشته باشد باید همه انسان ها آفریده شده باشند سپس خدا آدم را آفریده و دستور سجده داده باشد که چنین